

CASCADE
ADVOCATEN

Jurisprudentie examens

PLEXS-symposium – 10 februari 2020

Bas Vorstermans
advocaat onderwijs- en arbeidsrecht

CASCADE
ADVOCATEN

Wat kunnen we leren van de rechtspraak op
het vlak van examinering?

CASCADE
ADVOCATEN

Commissie van Beroep

- Artikel 5 Eindexamenbesluit
- Commissie van beroep-uitspraken niet openbaar toegankelijk
- Enkele voorbeelden...

CASCADE
ADVOCATEN

Commissie van Beroep

- Commissie van beroep zaak 1:

Leerling heeft een digitale idioomtoets gemaakt. Een week later heeft hij voor een andere leerling opnieuw gepoogd deze toets te maken. Hem is het cijfer 1 toegekend voor zijn toets. Beroep is aangetekend vanwege het feit dat de eigen toets met een 1 is bestraft terwijl de onregelmatigheid zich bij een toets van een andere leerling op een later tijdstip voordoet.

CASCADE
ADVOCATEN

Commissie van Beroep

- Commissie van beroep zaak 2:

Bij het schoolexamen Nederlands mocht bij de herkansing een laptop gebruikt worden en bij de eerste termijn niet. Toen de betrokken leerling ervoor koos niet het schoolexamen Nederlands te herkansen was deze wijziging niet bekend.

CASCADE
ADVOCATEN

LES 1

- Klachten over de wijze, waarop examen is afgenomen
- Onenigheid over beoordeling
- Onenigheid over vraag of kandidaat geoorloofd afwezig was
- Onenigheid over herkansingsmogelijkheden

Horen niet bij de Commissie van beroep thuis

CASCADE
ADVOCATEN

Plagiaatdetectie

- Plagiaatdetectieprogramma wijst uit dat opstel voor 93% overeenkomt met een ander opstel
- Rector: het cijfer 1 zonder mogelijkheid tot herkansing toegekend onderdeel schoolexamen
- Commissie van beroep: maatregel in stand gelaten

CASCADE
ADVOCATEN

Plagiaatdetectie

- Openbaar onderwijs
- Rechtbank: Beroep ongegrond, want beroep niet mogelijk tegen een besluit inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van leerling (artikel 8:4 lid 3 sub b Awb)

CASCADE
ADVOCATEN

Plagiaatdetectie

Afdeling Bestuursrechtspraak RvS 23 mei 2013

- Oordeel dat leerling plagiaat heeft gepleegd ≠ oordeel kennen en kunnen
- Rechtbank toch terecht ongegrond verklaard, want plagiaat staat voldoende vast, weerleggingen onvoldoende aannemelijk, en
- Maatregel niet onevenredig vanwege zeer ernstige feit

CASCADE
ADVOCATEN

LES 2

- Bestuursrechter oordeelt niet over kennen en kunnen
- Evenredigheid feit en maatregel!

CASCADE
ADVOCATEN

Ongeoorloofde afwezigheid

- Leerling heeft 2 tentamens gemist
- School laat leerling niet toe tot CE
- Advies Examenloket: *Een leerling die het SE niet heeft afgerond, kan niet worden toegelaten tot het CE.*

CASCADE
ADVOCATEN

Ongeoorloofde afwezigheid

[Rechtbank Noord-Holland 29 mei 2015](#)

- Rechter: Algehele uitsluiting centraal examen volgt niet uit Eindexamenbesluit
- Kan wel als maatregel wegens ‘onregelmatigheid’, maar is niet van toepassing c.q. onvoldoende gemotiveerd
- Geen waarschuwing gegeven dat algehele uitsluiting als maatregel zou gelden
- School veroordeeld tot toelating kandidaat tot tweede tijdvak

CASCADE
ADVOCATEN

LES 3

- Uitspraken examenloket niet zaligmakend
- Maatregel 'onregelmatigheid' motiveren
- Zonder waarschuwing is maatregel sneller onevenredig
- Maarr...

CASCADE
ADVOCATEN

LES 3

Inspectierapport VMBO Maastricht:

‘Deelname aan het centraal examen zonder het volledig afronden van het PTA is op grond van artikel 32 lid 2 Eindexamenbesluit niet toegestaan.’

- Is dat juist?

CASCADE
ADVOCATEN

Fout in correctievoorschrift

- Centraal examen Frans: 'En effet'
- Correctievoorschrift: Il s'agit
- CvTE erkent alsnog dat 'en effet' ook correct is
- Gevolg: wijziging N-term
- Kandidaat: Verhoging N-term leidt niet tot zelfde effect als goedkeuring antwoord

CASCADE
ADVOCATEN

Fout in correctievoorschrift

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 februari 2018

- Kort geding civiele rechter tegen CvTE
- Kandidaat vordert ‘goedkeuring antwoord’
- Hof: Kandidaat had beroep bij bestuursrechter moeten instellen. Kandidaat niet-ontvankelijk

Hoge Raad 19 juli 2019

- Hoge Raad: Nee, toch bij civiele rechter. Doorverwijzing naar ander Gerechtshof

CASCADE
ADVOCATEN

LES 4

- Juristen kunnen dingen heel moeilijk maken
- Moet/kan CvTE procedure aanpassen?
- Inherente onrechtvaardigheid systeem examinering?

CASCADE
ADVOCATEN

‘Drie Wijzen’

- Centraal examen Wiskunde
- Kandidaat stelt score examenopgaaf ter discussie
- 1e corrector wijzigt standpunt, maar 2e corrector niet
- [Handreiking ‘geschil na inzage’](#) niet gevolgd
- Drie hoogleraren: antwoord vakinhoudelijk correct

CASCADE
ADVOCATEN

‘Drie Wijzen’

[Rechtbank Rotterdam 30 augustus 2017](#)

- Onvoldoende weerlegging 2e corrector
- Rechtbank: apert onzorgvuldige en/of onjuiste beoordeling; veroordeling tot herbeoordeling door correctoren

CASCADE
ADVOCATEN

LES 5

- Procedurele zorgvuldigheid cruciaal
- Correctie 3.3: vakinhoudelijk correct maar niet conform correctiemodel => toch punten
- Bij procedurele onzorgvuldigheid: uitleggen waarom puntentelling toch correct is geweest

CASCADE
ADVOCATEN

De verkeerd ingevulde score

- Centraal examen Wiskunde
- Betwisting punten drie opgaven
- Bij derde opgave blijkt 1e corrector bij correctie door eigen fout één punt te hebben toegekend, terwijl twee punten haar bedoeling was
- 2e corrector blijft erbij dat één punt moet worden toegekend
- School overlegt met inspectie
- School: correctoren hebben overeenstemming over juistheid van de gegeven score

CASCADE
ADVOCATEN

De verkeerd ingevulde score

Rechtbank Midden-Nederland 28 augustus 2018

- Andere opgaven: niet apert onjuist of onzorgvuldig
- Derde opgave: bereikte overeenstemming 1e en 2e corrector niet schriftelijk vastgelegd
- Handreiking 'geschil na inzage' niet gevolgd
- Andersluidend advies Inspectie pleit school niet vrij
- Rechtbank: derde opgave voorleggen aan een derde door de Inspectie aangewezen corrector

CASCADE
ADVOCATEN

LES 6

- Opnieuw: procedurele zorgvuldigheid: vastleggen uitslag overleg 1e en 2e corrector
- Status [Handreiking 'geschil na inzage'](#) ?

Correctievoorschrift leidend, maar...

CASCADE
ADVOCATEN

- Centraal examen M&O
- Bij beoordeling overtuigt 2e corrector 1e corrector dat score voor vraag 0 punten moet zijn
- [Handreiking 'geschil na inzage'](#) wèl gevolgd
- Zeven(!) deskundigen: antwoord vakinhoudelijk correct
- Correctievoorschrift 3.3: wèl punten voor afwijkend, maar vakinhoudelijk juist antwoord
- Correctievoorschrift 3.6: als verklaring/uitleg/afleiding/berekening ontbreekt, dan 0 punten

Correctievoorschrift leidend, maar...

CASCADE
ADVOCATEN

[Rechtbank Midden-Nederland 11 januari 2019](#)

- Rechtbank: Correctoren hebben terecht 3.6 toegepast, 0 punten. Dat hierover door anderen (deskundigen) anders kan worden gedacht, leidt niet tot aperte onzorgvuldige / onjuiste beoordeling
- Hoger beroep...

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 18 juni 2019](#)

- Bevestiging uitspraak rechtbank.

CASCADE
ADVOCATEN

LES 7

- Procedure goed gevolgd = pleit half beslecht
- Inhoudelijke beoordeling: Motivering school/correctoren doorslaggevend. Andersluidend oordeel 'deskundigen' ≠ apert onjuist / onzorgvuldig

CASCADE
ADVOCATEN

Evolutie van de Kanoet

- Centraal examen Biologie
- Kandidaat: twee vragen te weinig punten
- Zet argumenten op schrift
- Correctoren handhaven beoordeling, maar beargumenteren dat niet
- Kandidaat: Ik heb recht op een gemotiveerde beslissing

CASCADE
ADVOCATEN

Evolutie van de Kanoet

Rechtbank Den Haag 9 september 2019

- Kandidaat: op grond zorgplicht en bestuursrecht heb ik recht op een gemotiveerd antwoord
- School: toelichting beslissing ter zitting
- Rechtbank: WVO en Eindexamenbesluit verplichten niet tot procedure 'geschil na inzage'
- Handreiking 'geschil na inzage' wèl gevolgd
- In kort geding heeft eiser de bewijslast om te stellen en aannemelijk te maken dat beoordelingsbeslissing overduidelijk onjuist

CASCADE
ADVOCATEN

LES 8

- Rechter keurt 'deur dicht houden' door school goed
- Kort geding: Kandidaat moet procedurele of inhoudelijke onzorgvuldigheid van de beoordeling aannemelijk kunnen maken

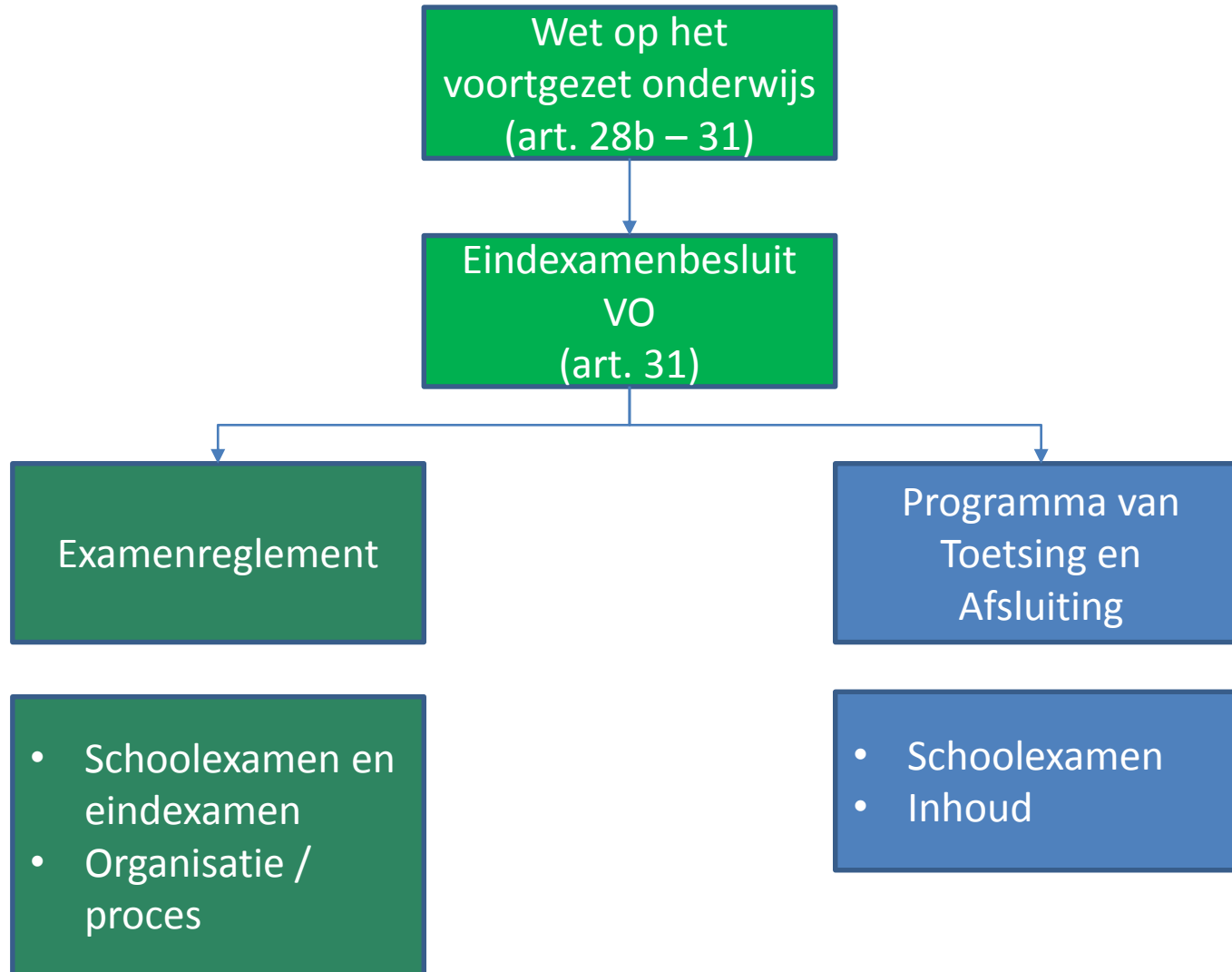
CASCADE
ADVOCATEN

mr. B(Bas).P.L. Vorstermans
Cascade advocaten

T: +3170-4161664

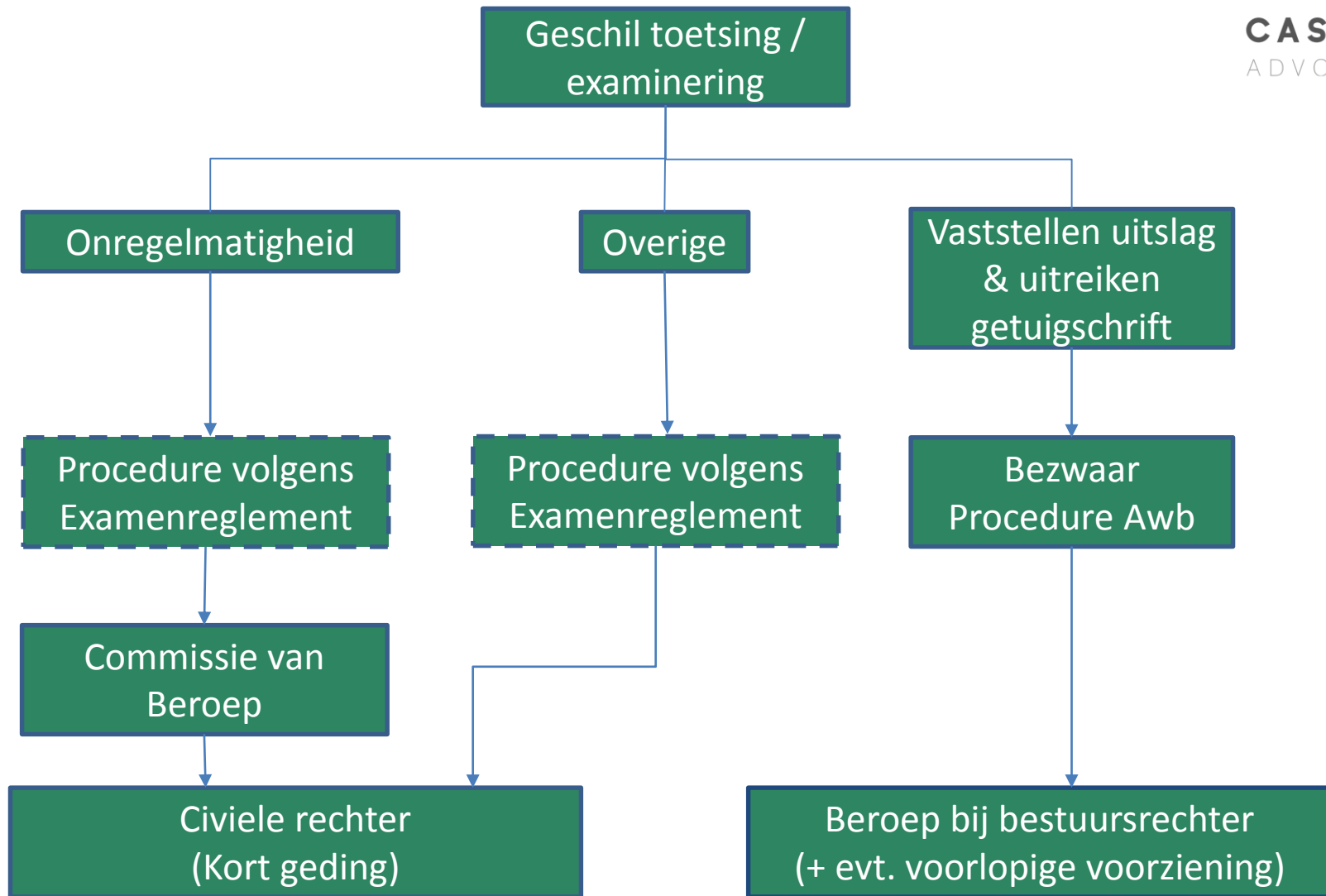
E: b.vorstermans@cascadeadvocaten.nl

W: www.cascadeadvocaten.nl

Routing bijzonder onderwijs

Routing openbaar onderwijs

CASCADE
ADVOCATEN

